

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.08.2002
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.08.2002
Avaldamismärge:	

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnaauditeerimise seadus

Vastu võetud 14.06.2000
[RT I 2000, 54, 348](#)
jõustumine 01.01.2001

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab eeldatava keskkonnamõju hindamise ja keskkonnaauditeerimise õiguslikud alused ning läbiviimise korra eesmärgiga ennetada keskkonna kahjustamist.

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse (RT I 2001, 58, 354) sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi. Keskkonnamõju hindamise menetlusele kohaldatakse avatud menetluse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.
[\[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002\]](#)

§ 2. Keskkonnamõju hindamine

Keskkonnamõju hindamise eesmärgiks on selgitada, hinnata ja kirjeldada kavandatava tegevuse eeldatavat mõju keskkonnale, analüüsida selle mõju vältimise või leevendamise võimalusi ning teha ettepanek sobivaima lahendusvariandi valikuks.

§ 3. Keskkonnaauditeerimine

Keskkonnaauditeerimise eesmärgiks on perioodiliselt hinnata toimunud või toimuva tegevuse vastavust õigusaktide nõuetele, keskkonnapoliitikas, keskkonnajuhtimissüsteemis ja keskkonnakavas kavandatule või standardites ja lepingutes sätestatule auditikliendi määratud kriteeriumide alusel.

2. peatükk KESKKONNAMÕJU HINDAMINE

§ 4. Keskkonnamõju hindamise ulatus

(1) Keskkonnamõju hinnatakse, kui kavandatakse ehitamist, ehitise kasutuselevõtmist või olemasoleva ehitise kasutusviisi muutmist, millega kaasneb oluline keskkonnamõju ja mis eeldab loodusressursi kasutusõiguse või saasteainete või jäätmete keskkonda viimise loa taotlemist või olemasoleva loa muutmist.

(2) Planeeringu, riikliku arengukava või programmi alusel kavandatava tegevuse keskkonnamõju hinnatakse planeeringu, riikliku arengukava või programmi koostamise või nende hilisema muutmise käigus.

(3) Keskkonnamõju hinnatakse täiendavalt, kui:

- 1) soovitakse muuta keskkonnamemorandumis kirjeldatud tegevust;
- 2) on ilmenud uued asjaolud, mida ei olnud arvesse võetud;
- 3) see on seaduses sätestatud muudel juhtudel nõutud.

§ 5. Keskkonnamõju

Keskkonnamõju on tegevusega kaasnev keskkonnaseisundi muutumine või selle kaudu avalduv vahetu või kaudne mõju inimese tervisele või varale.

§ 6. Oluline keskkonnamõju

(1) Keskkonnamõju on oluline, kui see võib ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada pöördumatuid muutusi keskkonnas, seada ohtu inimese tervise või vara või kaasneb käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tegevuste või nende kombinatsioonide elluviimisega.

(2) Olulise keskkonnamõjuga tegevus on:

- 1) eeldatavalt piiriülese keskkonnamõjuga tegevus;
- 2) toornafta töötlemine, välja arvatud toornaftast ainult määrdeainete tootmine, kivisöe või bitumenoosse põlevkivi gaasistamine või vedeldamine, kui päevas kasutatakse toorainet 500 tonni või rohkem;
- 3) soojuselektrijaamade või muude põletusseadmete rajamine, mille soojatootlikkus on 150 MW või rohkem, samuti aatomielektrijaamade ja muude tuumaseadmete rajamine, demonteerimine või saneerimine;
- 4) ärakasutatud tuumakütuse töötlemine;
- 5) tuumakütuse tootmine, rikastamine või radioaktiivsete jäätmete töötlemine;
- 6) radioaktiivsete jäätmete ajutise või lõpphoiustuspaiuga rajamine, rekonstrueerimine või likvideerimine;
- 7) malmi sulatamise või terase tootmisega seotud tegevus, kui aastatoodang ületab 5000 tonni;
- 8) metallimaagist, rikastatud maagist või vanametallist värviliste metallide tootmine metallurgilise, keemilise või elektrolüütilise protsessi abil;
- 9) asbesti tootmine, asbesti või asbesti sisaldavate toodete töötlemine või käitlemine, kui asbesttsementtoodete valmistoodangu maht ületab 20 000 tonni, hõõrdematerjalide valmistoodangu maht 50 tonni ning muude asbesttoodete valmistoodangu maht 200 tonni aastas;
- 10) seadmete kasutamine keemiliste ainete tootmiseks tööstuslikus mahus keemiliste protsesside abil, kui mitu seadet on järjestatud ja omavahel funktsionaalselt seotud ning toodavad:
 - üldorgaanilisi aineid;
 - üldanorgaanilisi aineid;
 - lämmastik-, fosfor- või kaaliumväetisi liht- või kompleksväetisena;
 - biotsiide;
 - keemilise või bioloogilise töötlemise abil farmaatsiatooteid;
 - lõhkeaineid;
 - lahusteid või muid keemiatooteid, mille tootmiseks kasutatakse lahusteid sisaldavaid aineid aastas üle 1000 tonni;
- 11) põhimaanteed, kiirteede, raudteede või üle 2100 meetri pikkuse peamaandumisrajaga lennuväljade ehitamine;
- 12) siseveekogus üle nelja meetri sügavuse faarvaatriga sadamate või veeteede rajamine, mis teenindavad veesõidukeid veeväljasurvega üle 1350 tonni;
- 13) üle kaheksa meetri sügavuse faarvaatriga meresadamate või maismaaga ühendatud laadimis- või mahalaadimiskaide rajamine;
- 14) veekogude süvendamine või kaadamine;
- 15) ohtlike jäätmete põletamine, keemiline töötlemine või lõppladustamine;
- 16) olmejäätmete põletamine või keemiline töötlemine üle 100 tonni ööpäevas või olmejäätmete prügilate rajamine üle 25 000 tonni jäätmete ladestamiseks;
- 17) reoveepuhastusseadmete rajamine üle 150 000 inimekvivalendilise võimsusega;
- 18) põhjavee võtmine rohkem kui 10 miljonit m³ aastas;
- 19) veejuhtmete rajamine, mille aastane keskmine vooluhulk ületab 100 miljonit m³ või veejuhtmete rajamine, mille veehaardeks oleva veekogu aastane keskmine vooluhulk on üle 2000 miljoni m³ ja veejuhtme kaudu ärajuhitava vee hulk ületab viis protsenti aastasest keskmisest vooluhulgast;
- 20) tammide ja veehoidlate rajamine rohkem kui 10 miljoni m³ vee kinnipidamiseks;
- 21) veekogu rannajoone muutmine;
- 22) maagaasi kõrgsurvetrasside või nafta- või keemiatoodete või muude vedelainete transportimiseks magistraalitorustike rajamine;
- 23) merepõhjast või maismaalt ööpäevas üle 500 tonni nafta või üle 500 000 m³ maagaasi ammutamine;
- 24) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajamine, kui vett võetakse või heitvett juhitakse ära rohkem kui 500 m³ ööpäevas;
- 25) linnu- või seakasvatuse rajamine, milles saab kasvatada rohkem kui:
 - 85 000 broilerit või 60 000 kana;
 - 3000 nuumsiga arvestusliku kaaluga igaüks üle 30 kg;
 - 900 emist;
- 26) karjääride rajamine, allmaakaevandamine suuremal kui 25 ha alal või turba kaevandamine suuremal kui 150 ha alal;
- 27) kõrgepingeliinide rajamine, mille võimsus on üle 220 kV või pikkus üle 15 km;
- 28) tehiskiu või mineraalvilla tootmine;
- 29) tselluloosi, paberi või kartongi tootmine;

- 30) naftatoodete terminalide rajamine, mille kogumahutavus ületab 5000 m³;
- 31) keemiatoodete terminalide rajamine, mille kogumahutavus ületab 5000 m³ D- või C-kategooria kemikaali, või 500 m³ B-kategooria kemikaali või 50 m³ A-kategooria kemikaali;
- 32) üle 100 ha suuruse pindalaga metsamaa või märgala pöördumatu muutmine, nagu kuivendamine, raadamine;
- 33) geneetiliselt muundatud organismi keskkonda viimine.

(3) Täiendavalt käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatule on otsustaja kohustatud igakordselt analüüsima ja vajaduse korral lugema keskkonnamõju oluliseks, lähtudes tegevuse:

- 1) eeldatava keskkonnamõju ulatusest;
- 2) asukohast ja selle keskkonnatingimustest;
- 3) tehnoloogilisest tasemest ning jäätmel- ja energiamahukusest;
- 4) eeldatava keskkonnamõju tõenäosusest, kestusest, sagedusest, pöördumatusest ja toimest;
- 5) võimaliku riski ulatusest.

§ 7. Arendaja

- (1) Arendaja on isik, kes kavandab tegevust ja soovib seda ellu viia.
- (2) Arendaja korraldab keskkonnamõju hindamist ja kannab sellega seotud kulud.

§ 8. Tegevusluba

Tegevusluba käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) projekteerimistingimused või ehitusluba;
- 2) kaevandamis- ja vee erikasutusluba, välisõhu saasteluba, jäätmeluba või geneetiliselt muundatud organismide keskkonda viimise luba;
- 3) olulise keskkonnamõjuga tegevust alustada lubav käesolevas paragrahvis nimetatud muu dokument.

§ 9. Otsustaja

Otsustaja on tegevusloa väljaandja.

§ 10. Keskkonnamemorandum

- (1) Arendaja lisab tegevusloa taotlusele keskkonnamemorandumi.
- (2) Keskkonnamemorandum peab sisaldama tegevuse kirjeldust, sealhulgas:
 - 1) tegevuse ulatust, asukohta ja eesmärki;
 - 2) kaasnevate keskkonnamõjude hindamiseks vajalikke andmeid;
 - 3) erinevaid lahendusvariante ja tehtud valiku põhjendust;
 - 4) keskkonda kahjustava mõju ennetamist ja tekkivate võimalike kahjustuste heastamise vahendeid.
- (3) Keskkonnamemorandumile esitatavad täpsustatud nõuded kehtestatakse keskkonnaministri määrusega, lähtudes käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatust.
- (4) Otsustaja vaatab keskkonnamemorandumi läbi ja teeb otsuse keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kohta ühe kuu jooksul, arvates keskkonnamemorandumi saamisest.

§ 11. Keskkonnamõju hindamise algatamine

- (1) Keskkonnamõju hindamise algatab otsustaja.
- (2) Keskkonnamõju hinnatakse selle vajadust põhjendamata käesoleva seaduse § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral.
- (3) Kui keskkonnamõju hindamise algatamise otsus tuleneb käesoleva seaduse § 6 lõikes 3 nimetatud asjaoludest, lisab otsustaja algatamise otsusele selle aluseks olnud põhjendused.

§ 12. Keskkonnamõju hindamise programm

- (1) Arendaja koostab keskkonnamõju hindamise programmi ja esitab selle kinnitamiseks tegevuskoha keskkonnateenistusele. Keskkonnamõju hindamise programm peab sisaldama hindamise läbiviimise ja avalikustamise kava. Arendaja nõudmise korral koostab keskkonnateenistus kirjalikult eelnevad soovitud keskkonnamõju hindamise programmi kohta.

(2) Keskkonnateenistus kinnitab keskkonnamõju hindamise programmi kahe nädala jooksul pärast avalikku arutelu, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhul.

(3) Kui keskkonnamõju võib ulatuda teise maakonda, piiriveekogule või merele või olla piiriülene, suunab keskkonnateenistus keskkonnamõju hindamise programmi koos oma seisukohaga kahe nädala jooksul edasi Keskkonnaministeeriumile ja informeerib sellest arendajat. Sellise keskkonnamõju hindamise programmi kinnitab keskkonnaminister kahe nädala jooksul pärast avalikku arutelu.

(4) Kui arendaja ei ole kahe aasta jooksul keskkonnamõju hindamise programmi kinnitamisest arvates otsustajale keskkonnamõju hindamise aruannet esitanud, kaotab programm kehtivuse ja keskkonnamõju hindamiseks tuleb koostada uus keskkonnamõju hindamise programm.
[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 13. Keskkonnamõju hindamise aruanne

(1) Arendaja korraldab keskkonnamõju hindamise, lähtudes keskkonnamõju hindamise kinnitatud programmist. Keskkonnamõju hindab ekspert, kellel on käesoleva seadusega kehtestatud korras välja antud vastav tegevuslitsents. Keskkonnamõju võib hinnata ka juriidiline isik vastava tegevuslitsentsiga töötaja kaudu.

(2) Ekspert koostab keskkonnamõju hindamise aruande, mis:

- 1) kirjeldab tegevust, selle eesmärki, ulatust, asukohta ning tegevuskoha keskkonnaseisundit ja tegevusega eeldatavalt kaasnevaid tagajärgi, nagu vee-, pinnase- ja õhusaastatus, müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus;
- 2) kirjeldab alternatiivseid asukohti ja projektlahendusi ning põhjendab nende vahel tehtud valikut lähtuvalt eeldatavast keskkonnamõjust;
- 3) määratleb eeldatava keskkonnamõju ulatuse keskkonnaseisundile, inimese tervisele ja varale, taimedele, loomadele, pinnasele, maastikule, kliimale, kaitstavale loodusobjektile ja muinsuskaitseobjektile;
- 4) hindab tegevusega eeldatavalt kaasneva keskkonnamõju toimet ning kirjeldab ohu vältimiseks või leevendamiseks kavandatud abinõusid;
- 5) hindab loodusressursside kasutamise otstarbekust;
- 6) teeb ettepaneku keskkonnaseire ja keskkonnaauditeerimise korraldamiseks;
- 7) sisaldab keskkonnamõju hindamise programmi;
- 8) sisaldab kolmandate isikute ettepanekuid ja nende arvestamise või mitteamvestamise põhjuseid;
- 9) sisaldab hindamistulemuste lühikokkuvõtet.

(3) Keskkonnamõju hindamise aruandele esitatavad täpsustatud nõuded kehtestatakse keskkonnaministri määrusega.

§ 14. Keskkonnamõju hindamise tegevuslitsents

(1) Keskkonnamõju hindamise tegevuslitsents (edaspidi *tegevuslitsents*) annab õiguse hinnata keskkonnamõju.

(2) Keskkonnaminister annab tegevuslitsentsi litsentsitaotleja avalduse alusel.

(3) Tegevuslitsentsi taotlemise õigus on füüsilisel isikul, kes:

- 1) on Eesti kodanik ning on omandanud kõrghariduse kõrgkoolis, millel on Haridusministeeriumi antud koollitusluba või mille antud haridust tõendav dokument on Eestis tunnustatud;
- 2) on vähemalt kaheaastase kogemusega keskkonnakaitsega seotud tegevusaladel;
- 3) tunneb keskkonnamõju hindamise korda ja keskkonnaalaseid õigusakte.

(4) Tegevuslitsents antakse viieks aastaks.

(5) Tegevuslitsentsi andmisest keeldutakse, kui taotleja:

- 1) ei oma nõutud kvalifikatsiooni;
- 2) on varasema majandustegevusega rikkunud õigusaktidega kehtestatud nõudeid;
- 3) tegevuslitsents oli tunnistatud kehtetuks.

(6) Keskkonnaministril on õigus peatada tegevuslitsentsi kehtivus või tunnistada tegevuslitsents kehtetuks, sellest litsentsi omajat eelnevalt kirjalikult teavitades, kui:

- 1) tegevuslitsentsi taotleja on esitanud tegelikkusele mittevastavaid andmeid;
- 2) tegevuslitsentsi saanud isik ei täida keskkonnamõju hindamise nõudeid;
- 3) ilmnevad käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud asjaolud.

(7) Tegevuslitsentsi ja selle taotluse vormi ning tegevuslitsentsi andmise, peatamise ja kehtetuks tunnistamise kord kehtestatakse keskkonnaministri määrusega.

§ 15. Juurdepääs keskkonnainformatsioonile

(1) Tegevuse eeldatava keskkonnamõju või tegevuskoha keskkonnaseisundi kohta keskkonnainformatsiooni omavad isikud või asutused peavad võimaldama arendajal, otsustajal, eksperdil ja järelevalve teostajal seda tasuta kasutada.

(2) Igaühel on õigus saada otsustajalt informatsiooni tegevuse eeldatava keskkonnamõju kohta, esitada kirjalikke ja suulisi küsimusi või teha ettepanekuid ning saada neile vastuseid.

§ 16. Keskkonnamõju hindamisest teatamine

(1) Otsustaja teatab keskkonnamõju hindamise algatamisest ja keskkonnamõju hindamise aruande valmimisest 10 päeva jooksul, arvates algatamise otsusest või aruande saamisest, kirjalikult:

- 1) maavalitsustele ja omavalitsustele, kelle piiresse võib ulatuda tegevusest lähtuv keskkonnamõju;
- 2) Keskkonnainspeksioonile;
- 3) maaomanikele, kelle huve tegevus võib otseselt mõjutada.

(2) Otsustaja avaldab keskkonnamõju hindamise algatamise ja keskkonnamõju hindamise aruande valmimise kohta teate 10 päeva jooksul, arvates algatamise otsusest või aruande saamisest, riigi ametlike teadaannete avaldamise korra kohaselt.

[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 17. Avalik arutelu

(1) Arendaja korraldab avaliku arutelu tema kavandatud tegevuse tutvustamiseks pärast keskkonnamõju hindamise programmi ja aruande valmimist.

(2) Tehtud ettepanekute alusel täiendab arendaja vajaduse korral keskkonnamõju hindamise programmi. Keskkonnamõju hindamise aruande kohta tehtud ettepanekud lisatakse aruandele. Ettepanekute mitteametlikult korral lisab arendaja aruandele oma põhjenduse.

§ 18. Järelevalve keskkonnamõju hindamise üle

(1) Keskkonnaminister teostab järelevalvet keskkonnamõju hindamise üle käesoleva seaduse § 12 lõikes 3 nimetatud asjaoludel ja keskkonnateenistus muudel juhtudel.

(2) Järelevalve teostaja pädevusse kuulub:

- 1) keskkonnamemorandumi ja keskkonnamõju hindamise programmi õigusaktide nõuetele vastavuse kontrollimine;
- 2) keskkonnamõju hindamise programmi kinnitamine;
- 3) keskkonnamõju hindamise läbiviimise nõuetekohasuse kontrollimine;
- 4) keskkonnamõju hindamise aruande programmile vastavuse hindamine, aruande heakskiitmine ja selle alusel keskkonnanõuete esitamine;
- 5) keskkonnamõju hindamisega seotud vaidluste lahendamine.

§ 19. Keskkonnanõuded

(1) Arendaja esitab keskkonnamõjude hindamise aruande otsustajale, kes:

- 1) teatab sellest vastavalt käesoleva seaduse §-le 16;
- 2) suunab aruande pärast avalikul arutelul tehtud ettepanekute lisamist järelevalve teostajale heakskiitmiseks.

(2) Järelevalve teostaja teeb oma otsuse aruande heakskiitmise ning keskkonnanõuete määramise kohta otsustajale ja arendajale teatavaks ning tagastab aruande koos lisatud keskkonnanõuetega ühe kuu jooksul aruande saamisest arvates.

(3) Kui arendaja ei asu kahe aasta jooksul tegevusloa andmise otsuse teatavastegemisest arvates tegevust ellu viima, kaotavad keskkonnanõuded kehtivuse ja uute saamiseks tuleb järelevalve teostajale esitada keskkonnamõju uue hindamise aruanne.

[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 20. Tegevusloa andmine

(1) Tegevust ei tohi alustada enne tegevusloaga määratud aega.

(2) Loa andmisel peab otsustaja arvestama keskkonnamõju hindamise tulemusega ja aruandele lisatud keskkonnanõuetega.

(3) Tegevusluba ei anta, kui keskkonnanõuete täitmist ei ole arendaja kavandatud viisil võimalik täita.

(4) Otsustaja teeb loa andmise või loa andmisest keeldumise otsuse avalikult teatavaks 10 päeva jooksul, arvates otsuse langetamisest, riigi ametlike teadaannete avaldamise korra kohaselt.

(5) Teates näidatakse tegevust käsitlevate materjalidega tutvumise aeg ja koht.

[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 21. Maapõue kasutamise seotud keskkonnamõju hindamise erisused

(1) Maapõue kasutamise seotud tegevus täiendavalt käesoleva seaduse §-s 4 sätestatule on:

- 1) üldgeoloogiline uurimistöö ja geoloogiline uuring;
- 2) mäetööde lõpetamine.

(2) Üldgeoloogilise uurimistöö, geoloogilise uuringu või mäetööde lõpetamise keskkonnamõju hinnatakse üldgeoloogilise uurimistöö, geoloogilise uuringu läbiviimise või mäetööde lõpetamise projekti koostamise käigus.

(3) Keskkonnamõju hindamise aruanne kuulub eraldi osana üldgeoloogilise uurimistöö, geoloogilise uuringu aruande või mäetööde lõpetamise projekti juurde.

§ 22. Strateegiline keskkonnamõju hindamine

(1) Strateegiline keskkonnamõju hindamine on planeeringu, riikliku arengukava või programmiga kavandatavast tegevusest tuleneva võimaliku keskkonnamõju hindamine.

(2) Planeeringuga kavandatavast tegevusest tulenevat võimalikku keskkonnamõju hinnatakse planeeringu koostamise käigus ja see avalikustatakse koos planeeringu avalikustamisega vastavalt planeerimis- ja ehitusseaduse (RT I 1995, 59, 1006; 1996, 36, 738; 49, 953; 1999, 27, 380; 29, 398 ja 399; 95, 843) nõuetele.

(3) Riikliku arengukava või programmiga kavandatavast tegevusest tulenevat võimalikku keskkonnamõju hinnatakse arengukava või programmi koostamise käigus.

(4) Strateegilise keskkonnamõju hindamise aruanne kuulub eraldi osana planeeringu, riikliku arengukava või programmi juurde.

§ 23. Piiriülese keskkonnamõju hindamine

(1) Kui keskkonnamõju võib avalduda teise riigi territooriumil, informeerib keskkonnaminister seda riiki samaaegselt keskkonnamõju avalikustamisega Eestis.

(2) Eesti Vabariik osaleb teise riigi territooriumilt lähtuva piiriülese keskkonnamõju hindamises rahvusvahelises lepingus sätestatud korras.

(3) Eesti Vabariigi territooriumilt lähtuva piiriülese keskkonnamõju hindamist korraldatakse rahvusvahelises lepingus sätestatud korras.

(4) Keskkonnaminister korraldab piiriülese keskkonnamõju hindamisega seotud välissuhtlemist välissuhtlemisseaduses (RT I 1993, 72/73, 1020; 1996, 49, 953; 1997, 73, 1200) sätestatud korras.

3. peatükk KESKKONNAAUDITEERIMINE

§ 24. Keskkonnajuhtimissüsteemide auditeerimine

(1) Kui organisatsiooni tegevusest lähtub kõrgendatud keskkonnarisk, peab ta laskma auditeerida oma keskkonnajuhtimissüsteemi vähemalt üks kord kolme aasta jooksul.

(2) Kõrgendatud keskkonnarisk on tegevuskoha keskkonnataluvust ületava, keskkonnas pöördumatuid muutusi põhjustava või inimese tervist või vara ohtu seadva keskkonnamõju esinemise võimalikkus.

(3) Kõrgendatud keskkonnariskiga tegevused, arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatut, on:

- 1) elektri- või soojusenergia tootmine;
- 2) metallide tootmine või töötlemine;
- 3) mineraalide tootmine;
- 4) ainete tootmine keemiliste protsesside abil;
- 5) toornafta ja põlevkivi töötlemine;
- 6) reoveepuhastusseadmete eksploateerimine;
- 7) jäätmete käitlemine;
- 8) radioaktiivsete ainete ja jäätmete käitlemine;
- 9) naftatoodete või vedelaõleku kemikaalide ladustamine;
- 10) maavarade kaevandamine;
- 11) põllumajandussaaduste töötlemine;
- 12) koduloomade või -lindude kasvatamine.

(4) Keskkonnaminister kehtestab kõrgendatud keskkonnariskiga tegevuste täpsustatud loetelu ja tegevuse ulatuse, millest alates tekib kõrgendatud keskkonnarisk.

(5) Organisatsioon käesoleva seaduse tähenduses on oma ülesannete ja juhtimisega äriühing, riigiasutus või muu isik või nende kombinatsioon.

(6) Keskkonnanajuhtimissüsteem on organisatsiooni keskkonnapoliitika väljatöötamist, ellurakendamist ja toimimist tagav tegevuse juhtimise osa.

§ 25. Kinnisasjaga tehtava tehinguga kaasnev keskkonnaauditeerimine

(1) Kui riik omandab või võõrandab kinnisasja, millel on toimunud või toimub kõrgendatud keskkonnariskiga tegevus, tuleb selle omanikul või valdajal läbi viia keskkonnaauditeerimine, selgitamaks kinnisasja keskkonnaseisundit või sellel toimuva tegevuse vastavust keskkonnanõuetele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatata kinnisasja võõrandamise, rentimise või pantimise korral on omandajal, rentnikul või pandipidajal õigus enne tehingu sõlmimist teiselt poolt nõuda keskkonnaauditeerimise järeldusotsuse esitamist.

(3) Kinnisasja rentimise korral on rendileandjal õigus nõuda rentnikult keskkonnaauditeerimise läbiviimist vähemalt üks kord kolme aasta jooksul, kui rendileandmise tingimused võimaldavad kinnisasjal jätkata või alustada kõrgendatud keskkonnariskiga tegevust.

§ 26. Keskkonnaauditeerimise läbiviimine

(1) Keskkonnaauditeerimine viiakse läbi, lähtudes õigusaktide ja ühtlustatud standardi nõuetest ning üldtunnustatud metodoloogilistest põhimõtetest.

(2) Keskkonnaauditeerimise kulud tasub auditiklient.

(3) Keskkonnaauditeerimise tulemused esitatakse auditikliendile kirjaliku aruande ja järeldusotsusena. Kohustusliku keskkonnaauditeerimise korral esitab auditiklient aruande järeldusotsuse auditeeritava organisatsiooni või kinnisasja asukohajärgsele kohalikule omavalitsusele ja keskkonnateenistusele. Aruandele ja järeldusotsusele kirjutab alla juhtaudiitor.

§ 27. Konfidentsiaalsus

(1) Keskkonnaaudiitor ei tohi auditikliendi nõusolekuta avaldada keskkonnaauditeerimise käigus saadud teavet kolmandale isikule ega kasutada seda auditikliendi vastu, kui seadus ei sätesta teisiti.

(2) Auditiklient või tema volitatud isik on kohustatud keskkonnaauditeerimise käigus inimese tervist või keskkonda ohustavate asjaolude korral rakendama meetmed selle ohu kõrvaldamiseks ja teavitama ohust keskkonnateenistust.

§ 28. Tegevuspiirang

(1) Keskkonnaaudiitor ei tohi keskkonnaauditeerimise kõrval olla seotud tegevusega, mis mõjutab või võib mõjutada tema erapooletust.

(2) Hinnangu keskkonnaaudiitori erapooletust mõjutava või mõjutada võiva tegevuse kohta annab keskkonnaaudiitori taotluse alusel keskkonnaaudiitoreid registreeriv komisjon.

(3) Komisjoni otsus on keskkonnaaudiitorile siduv ja kehtib otsuse aluseks olnud asjaolude muutumise või äralangemiseni.

§ 29. Keskkonnaauditeerimise õigus

(1) Keskkonnaauditeerijana tohib tegutseda vastavat tunnistust omav füüsiline isik, kes on registreeritud ettevõtjana või on teenistuses juriidilise isiku juures, kui nende vähemalt üheks tegevuseks on registreeritud keskkonnaauditeerimine.

(2) Juhtaudiitoril on õigus moodustada keskkonnaauditi läbiviimiseks audiitorirühm, mille koosseisu võivad kuuluda keskkonnaaudiitorid ja eksperdid. Keskkonnaauditeerimist viib läbi juhtaudiitor või audiitorirühm juhtaudiitori juhtimisel.

§ 30. Keskkonnaaudiitoreid registreeriv komisjon

(1) Keskkonnaaudiitoreid registreerib keskkonnaministri määrusega moodustatud komisjon.

(2) Keskkonnaaudiitoreid registreeriva komisjoni ülesanded on:

1) keskkonnaaudiitori nimetust taotleva isiku kvalifikatsiooninõuetele vastavuse kontrollimine;

- 2) keskkonnaaudiitori kvalifikatsiooninõuetele vastavale isikule keskkonnaaudiitori tunnistuse andmine;
- 3) keskkonnaaudiitorite tunnistuste arvestuse pidamine;
- 4) järelevalve teostamine.

§ 31. Keskkonnaaudiitorite registreerimine

(1) Keskkonnaaudiitorina registreerimiseks tuleb keskkonnaaudiitoreid registreerivale komisjonile tõendada oma vastavust esitatavatele kvalifikatsiooninõuetele.

(2) Kvalifikatsiooninõuded keskkonnaaudiitorile ja juhtaudiitorile sätestab keskkonnaministri määrusega ühtlustatud standardiks tunnistatud EVS-EN ISO 14012 «Juhised keskkonnaauditiks. Keskkonnaaudiitorite kvalifikatsioonikriteeriumid».

(3) Keskkonnaaudiitorina registreeritakse teovõimeline füüsiline isik, kes on omandanud kõrghariduse kõrgkoolis, millel on Haridusministeeriumi antud koolitusluba või mille antud haridust tõendav dokument on Eestis tunnustatud.

(4) Keskkonnaaudiitorina ei registreerita isikut:

- 1) kes ei vasta käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud või jõustatud nõuetele;
- 2) kelle keskkonnaaudiitorina registreerimine on tunnistatud kehtetuks;
- 3) kellel on karistus toimepandud kuriteo eest.

(5) Kvalifikatsiooni- ning käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud nõuetele vastavale isikule annab keskkonnaaudiitoreid registreeriv komisjon pärast isiku keskkonnaaudiitorina registreerimist keskkonnaaudiitori tunnistuse.

(6) Keskkonnaaudiitoreid registreerival komisjonil on õigus peatada keskkonnaaudiitori tunnistuse kehtivus või tunnistada registreerimine kehtetuks, kui:

- 1) komisjonile on esitatud tegelikkusele mittevastavaid andmeid;
- 2) ilmnevad käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud asjaolud;
- 3) keskkonnaaudiitor ei ole esitanud tegevusaruannet;
- 4) keskkonnaaudiitor on seotud tegevusega, mis mõjutab või võib mõjutada tema erapooletust.

(7) Keskkonnaaudiitori tunnistuse vorm, kvalifikatsiooninõuetele vastavuse kontrollimise, tunnistuse andmise, tunnistuse kehtivuse peatamise ja registreerimise kehtetuks tunnistamise kord kehtestatakse keskkonnaministri määrusega.

[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 32. Järelevalve keskkonnaaudiitorite tegevuse üle

(1) Keskkonnaaudiitorite tegevuse üle teostab järelevalvet nende registreerija keskkonnaministri kehtestatud korras.

(2) Keskkonnaaudiitor esitab üks kord viie aasta jooksul registreerija määratud ajal ja ulatuses tegevusaruande.

(3) Registreerijal on õigus kontrollida keskkonnaaudiitori koostatud aruannet ja järelendusotsust. Registreerijale laieneb käesoleva seaduse §-s 27 sätestatud konfidentsiaalsuse nõue.

4. peatükk JURIIDILISE ISIKU HALDUSVASTUTUS

§ 33. Juriidilise isiku haldusvastutus

(1) Keskkonnamõju hindamise või keskkonnaauditseerimise nõude eiramise eest - karistatakse kuni 30 000-kroonise rahatrahviga.

(2) Keskkonnaauditseerimise käigus avastatud ja inimese tervist või keskkonda ohustavate asjaolude varjamise eest - karistatakse kuni 50 000-kroonise rahatrahviga.

§ 34. Juriidilisele isikule haldusõiguserikkumise protokollide koostamine

(1) Käesolevas seaduses nimetatud haldusõiguserikkumiste kohta on protokollide koostamise õigus keskkonnakaitseinspektoril.

(2) Haldusõiguserikkumise protokollis näidatakse:

- 1) protokollide koostamise aeg ja koht ning selle järelevalveasutuse nimetus ja aadress, kelle nimel protokoll koostatakse;
- 2) protokollide koostanud isiku ametinimetus ning ees- ja perekonnanimi;
- 3) haldusõiguserikkujaks olnud juriidilise isiku nimetus ja aadress ning tema pädeva esindaja ametikoht, ees- ja perekonnanimi;

- 4) haldusõiguserikkumise koht, aeg ja kirjeldus ning rikkumisega põhjustatud materiaalse kahju ulatus;
- 5) viide seadussättele, mida rikuti;
- 6) viide seadussättele, mis näeb ette vastutuse;
- 7) haldusõiguserikkumist tõendavad materjalid, nagu tunnistajate seletused, ekspertiisi või analüüsi tulemused või teised asja lahendamiseks vajalikud materjalid;
- 8) haldusõiguserikkuja pädeva esindaja seletus ja märkus, et talle on selgitatud tema õigusi.

(3) Haldusõiguserikkumiste protokollile kirjutavad alla protokollile koostanud ametiisik ja haldusõiguserikkuja pädev esindaja.

(4) Kui haldusõiguserikkuja pädev esindaja keeldub protokollile alla kirjutamast või seletust andmast, teeb protokollile koostaja protokollile sellekohase märkuse. Haldusõiguserikkuja pädeva esindaja nõudmisel lisatakse protokollile tema märkused protokollile kohta.

§ 35. Juriidilise isiku karistamine

Juriidilise isiku haldusõiguserikkumise asjas on asja arutamise ja karistuse määramise õigus maa- ja linnakohtu kohtunikul.

§ 36. Juriidilise isiku haldusõiguserikkumise asja menetlemine

(1) Juriidilise isiku haldusõiguserikkumise asja menetletakse haldusõiguserikkumiste seadustikus (RT 1992, 29, 396; RT I 1999, 41, 496; 45, õiend; 58, 608; 60, 616; 87, 792; 92, 825; 95, 843; 2000, 10, 58; 25, 141; 28, 167; 29, 169; 40, 247; 49, 301 ja 305; 51, 321) ettenähtud korras, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(2) Haldusõiguserikkumise eest tohib juriidilisele isikule karistust määrata kuue kuu jooksul haldusõiguserikkumise avastamise päevast arvates, aga mitte hiljem kui üks aasta haldusõiguserikkumise päevast.

(3) Kui füüsiline isik pani toime käesolevas seaduses nimetatud haldusõiguserikkumise, tegutsedes juriidilise isiku nimel või huvides, võib selles haldusõiguserikkumise asjas kohaldada karistust füüsilisele ja juriidilisele isikule samaaegselt.

5. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 37. Tegutsevate keskkonnaaudiitorite registreerimine

Enne käesoleva seaduse jõustumist registreeritakse keskkonnaministri poolt keskkonnaaudiitorite kursuse läbinud isikute loetelusse kantud isik keskkonnaaudiitorina täiendava kontrollita.

§ 38-42. [Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 43. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2001. aasta 1. jaanuaril.